

BESLUT
2016-09-30

Dnr: 2016-02480

Klagande

NN

Det överklagade beslutet

Centrala studiestödsnämndens
(CSN) beslut den 7 juli 2016

Saken

Merkostnadslån

Nämndens beslut

Nämnden avslår överklagandet.

Nämndens beslut får enligt 6 kap. 11 § studiestödslagen inte överklagas.

Ärendet

NN ansökte om studiemedel för studier vid University of Westminster i London, Storbritannien, för tre perioder under tiden den 1 september 2016 – 24 juni 2017, och såvitt nu av intresse, om pendlingsresor mellan bostadsorten Wembley och läroanstalten med 7 254 kronor vardera under de två första perioderna och med 4 464 kronor under den tredje perioden.

CSN beviljade studiemedel under totalt 39 veckor fördelade på två perioder om 19 och 20 veckor. CSN avslog ansökan avseende merkostnadslån för pendlingsresor mellan hemmet och skolan med hänvisning till att NN bor på samma ort som skolan ligger i.

NN överklagade beslutet och anförde i huvudsak följande. London är en stor stad och hon kommer att bo i zon 4, medans hennes universitet och undervisning sker i zon 1. Att gå dit skulle ta henne två timmar och 40 minuter. Ett resekort (zon 1 – 4) kostar 1 700 kronor i månaden och hon behöver därför merkostnadslånet. Att skola och hem ligger i samma ort är inte relevant i hennes fall. Hon bor Wembley, vilket hon tidigare har skickat dokument om.

CSN överlämnade ärendet och upplyste om att CSN inte har funnit skäl att ändra beslutet.

CSN har därefter, på nämndens begäran, kommit in med ett yttrande i ärendet. CSN anförde bland annat följande, över vad CSN anser ska avgöra om en ort är studieort respektive hemort när det avser studier inom EES/Schweiz, i aktuellt fall London.

En studerande som inte bor på studieorten kan få merkostnadslån för resor mellan hemmet och läroanstalten, om han eller hon är bosatt och studerar inom EES eller i Schweiz. Det är således endast studerande som inte bor på studieorten som kan få merkostnadslån för resor mellan hemmet och läroanstalten. Begreppen hemort och studieort anses i detta sammanhang generellt vara detsamma som postort. I Sverige är postorten det ortsnamn som används efter postnumret i en postadress.

Studerande som har samma postort som läroanstalten de ska läsa vid kan därför som huvudregel inte få merkostnadslån för pendlingsresor mellan hemmet och läroanstalten. Generellt gäller samma praxis vid utlandsstudier.

I det aktuella ärendet bor NN i stadsdelen Wembley i London och läroanstalten University of Westminster ligger i centrala London. Såväl hennes bostadsort som studieort har samma postort, London. NN påpekar i sitt överklagande att bostaden och läroanstalten ligger i två olika zoner i Londons lokaltrafik (London Transport Zones). Det saknar emellertid betydelse enligt CSN:s mening i och med att det inte kan anses vara tillämpligt att begreppen hemort och studieort definieras utifrån en specifik Orts resezoner för allmänna kommunikationer. CSN har övervägt att i bedömningen använda sig av s.k. zip codes, dvs. postorten Londons åtta olika postkodsområden. Dessa motsvarar emellertid närmast postnummer i Sverige, vilket skulle medföra att begreppen hemort och studieort får en helt annan definition i London än i Sverige och övriga EES och Schweiz. En särskild definition av dessa begrepp för enskild ort skulle enligt CSN:s mening motverka en enhetlig tillämpning av bestämmelsen. Att generellt tillämpa postnummer istället för postort skulle dessutom medföra en geografisk avgränsning på gatunivå.

Ordinarie studiemedel är avsedda att täcka normala levnadsomkostnader under studietiden. Begreppet levnadsomkostnader omfattar även vissa begränsade reskostnader. Den studerande bör därför själv stå för vad som kan anses vara normala kostnader för resor och som ska täckas av de ordinarie studiemedlen. Det är endast studerande som inte bor på studieorten som kan få merkostnadslån för resor mellan hemmet och läroanstalten. Vid bedömning av rätten till merkostnadslån för pendlingsresor är hemort och studieort detsamma som postort.

I det aktuella ärendet har NN sin bostad två resezoner med Londons lokaltrafik från läroanstalten och den totala restiden med tunnelbana är drygt 30 minuter. Hennes hemort och studieort är enligt CSN:s definition densamma, dvs. London. Hon kan därmed, enligt CSN:s mening, inte få merkostnadslån för pendlingsresor mellan hemmet och läroanstalten.

NN har fått tillfälle att inkomma med synpunkter med anledning av CSN:s yttrande, men hon har inte hörts av.

Författningsbestämmelser

Bestämmelser om merkostnadslån finns i 3 kap. 15 § studiestödslagen och i 3 kap. 13 – 13 c §§ studiestödsförordningen (2000:655).

Enligt 3 kap. 13 § studiestödsförordningen får merkostnadslån enligt 3 kap. 15 § studiestödslagen (1999:1395) lämnas för

1. utlandsstudier enligt 20 §,
2. undervisningsavgifter, och
3. andra skäliga merkostnader i samband med studierna.

Av 3 kap. 14 § studiestödsförordningen framgår att CSN får meddela närmare föreskrifter om tilläggs lån och merkostnadslån.

Av 1 kap CSNFS 2001:1 framgår att med hemort avses den ort där den studerande har sin egentliga hemvist och att med studieort avses den ort utbildningen eller undervisningen är förlagd.

Av föreskrifterna i 8 kap. 11 § CSNFS 2001:1 framgår följande. En studerande som inte bor på studieorten under studietiden kan få merkostnadslån för kostnaderna för pendlingsresor mellan hemmet och läroanstalten under en studiestödsperiod, om han eller hon är bosatt och studerar inom EES eller i Schweiz. Merkostnadslån kan lämnas för den del av resekostnaderna som överstiger 0,34 procent av prisbasbeloppet multiplicerat med antalet kalenderveckor under studiestödsperioden, dock med högst 1,26 procent av prisbasbeloppet per kalendervecka.

Nämndens bedömning

Frågan är om NN kan få merkostnadslån för kostnaderna för pendlingsresor mellan bostaden i stadsdelen Wembley i London och läroanstalten University of Westminster i centrala London.

CSN har i sitt yttrande lämnat en utförlig redogörelse över bakgrunden till sin bedömning, dvs. att begreppen hemort och studieort i detta sammanhang generellt ska anses vara detsamma som postort. Det har, enligt nämndens mening, inte framkommit tillräckliga skäl att ifrågasätta denna bedömning, innebärande att samma princip ska gälla inom EES/Schweiz som i Sverige.

Nämnden finner därmed att NN:s hemort och studieort är densamma dvs. London. Eftersom NN således bor på studieorten kan hon, enligt de ovan redovisade föreskrifterna, inte beviljas merkostnadslån för pendlingsresor mellan hemmet och läroanstalten. Överklagandet ska därför avslås.

Hans Göran Åhgren

Christina Sundström

Beslut har fattats av Charlotte Waas, ordförande i nämnden, Anita Enocksson, vice ordförande, Hans Göran Åhgren, direktör, samt ledamöterna Marie Axelsson, Miranda Cox, Hans Eklund, Eva Gullfeldt, och Kristina Salenstedt Linder

Föredragande: Christina Sundström

Kopia till CSN